

בצלאל מיוזרחי בין אביו אלי (מימין) ובנו אלי (משמאל)
ריח מסויים

הציבור ואת הצורך למנוע פגיעות באזרחים חפים מפשע. ממילא הוא חייב לשקול אם יש לו כל הראיות הדרושות להוכחת דבריו בבית-המשפט. בעת הצורך.

כבר ציינתי ושלל אשר פירסם העולם הזה על אהרונאי ואושרי, בשנים האחרונות, אושר עליידי השופט.

מה בדבר הטענות של הארץ? הארץ פעל תוך מילוי חובה ציבורית. העולם הזה, שהנהיג בארץ את המלחמה בשחיתות ובפשע עליידי חקירה עיתונאית חוקפנית ונמרצת, יכול רק לברך את הארץ על מילוי תפקידו בפרשה זו.

כפי שגיליתי בשעתו בכנסת, היתה חבוי רתיחה קשורה בפרשות, שבהן נרצחו בני אדם. היא עופקת, כפי שהוכח במישפט זה, כשוד מזויין וכמיצעי-רמייה בינלאומיים. ובעיקר: הוכח שהיא עופקת במיסחרי-בסמים.

יכול להיות ויכוח על סמים כמו חשיש ומרקואנה, ויש מישקל לדעתם של מומחים. בארץ ובעולם, הטוענים שיש להתיר את השימוש בסמים אלה — ולוא רק כדי להוציאם מידיו הפשע המאורגן.

אך לא יכול להיות כל ויכוח על המיסחר בהרוואין ובסמים "קשים" דומים. מי שפוזר בהרוואין פוזר כמוות.

הארץ היה חייב, איפוא, למלא את חובתו ולפרסם את מימצאיו.

אילו היה מתגלה במישפט כי מיוזרחי רחוק מעולם הפשע, וכי הושמץ כאן אורח טוב וגאמן על לא עוול בכפו, מתוך זדון או רשלנות — היה צורך להעניש את הארץ בכל חומר הדיון.

אך הוכח במישפט זה דבר שונה לגמרי: שמיוזרחי היה קשור בפושעים, שהוא דיכר עימם לפחות על עיסקת-סמים אחת בשיחה שנערכה בסניפות שהאפשרו — במקרה של מזה נדיר — לבדש מישטרי להאזין לה.

יתכן כי הארץ שגה בניסוח הדברים. יתכן שמתוך היתוטי-יתר, ואולי מתוך חוסר-ניסיון, הפריז בהאשמותיו, במידה שלא איפשרה לו עור הלוכתו אותן במלואן. יתכן כי הכתב, אבי ולנסין, אכן היה "נאייוו" ו"דיל" טאנטי", כפי שקבעה השופטת. יתכן כי עורר-המישנה, גידעו סאמט, שקיבל על עצמו את אחירות-ההחלטה, לא היה צריך להסתפק בהודעת הכתב שהמידע הוא מהימן — כפי שהעיד במישפט — וצריך היה להיכנס לבירור טיב המודיעים והראיות. יתכן שצריכים היו להביא את הכתב עצמו להעיד במישפט (דבר שלא נעשה).

אך אלה הם המחללים בעלי חשיבות מישית, לעומת חומרת התמונה שהצטיירה מתוך העדויות וחומרת המימצאים שהוכחו לדעת השופטת.

ושב — מבלי להיכנס לוויכוח המישפטי התלוי ועומד, ומבלי לקבוע אם מבחינה מישפטית היתה השופטת צריכה להעניק לנתבעים את ההגנה של "תום לב" או לאו — מבחינה ציבורית אני סבור כי לעיתונאים, שהוכיחו במיקרה זה מה שהוכיחו, היתה צריכה לעמוד ההגנה של תום-לב גם לגבי השאר. אם נכונה קביעת השופטת, שזה נוגד את החוק הדראקוני הקיים, הריני אומר — כמחוקק — שהחוק הזה טוען שינוי דחוק. העיתונות ממלאה תפקיד חיוני בחברה הדמוקרטית. במציאות הישראלית, יש לעיתונות החוקרת והחושפת-אמת תפקיד חיוני שיעבתיים. בילעדיה לא תוכל החברה הישראלית לתפקד.

אם היה העיתונאי צפוי למאסר או לתשלום פיצויים כבדים, גם במקרים שהוא מוכיח שצדק לגבי חלק משמעותי של הדברים שפירסם — תהיה זאת מכה מוחצת לפעולת העיתונות החופשית.

ההערכות מישטריות. הוא לא נועד לפירסום, ואין בו חומר-ראיות.

אחד מה-11, בעל-המועדונים רפי שאולי, נחשד בקשר עם פושעים. לא הוכח דבר פלילי, והשופטת רשמה כי "מחסור הוכחות לא אוכל לקבוע דבר בנידון זה".

● מנטש האגדתי, המופיע באותו מיסמך, נחשד כאיש מס' 1 בעולם הפשע — כלומר, כראש ממשלת הפשע. כך טען גם הארץ. בכתבות קודמות, מנטש מוגדר על-ידי מיוזרחי כאביו הרוחני. למרות שמנטש עצמו נחקר ארוכות במישפט, לא נתגלו לגביו עובדות חשובות חדשות. לכן קיבלה השופטת את מימצאי חקירתו של מאיר שמגר, שחקר את הפשע המאורגן, ושקבע בזמנו כי "אין בידינו ראיה שמרדכי צרפתי ("מנטש") אכן שולט על תחומי הפשיעה".

השופטת אישרה כי מיוזרחי נתפס בנעוריו בכמה פרשיות של רכוש גנוב, וכי ערק מצה"ל. היא פסלה לחלוטין את התיאור שניתן לאחר מכן על-ידי גנדי, כאילו היה מיוזרחי חייל מצטיין. מיוזרחי שוחרר לבסוף מצה"ל לפי המלצת פסיכולוג. אחרי שסיפר שהוא מעשן סמים, היא אישרה כי מיוזרחי העלים הכנסות בהזדמנויות שונות. היא אישרה גם שהשתמש לא פעם בלשון של איומים, אשר יכלו להתפרש כאיומים במעשי-אלימות חמורים. בשיחה אחת שהוקלטה, קבע גנדי כי אלפי אנשים מוכנים לעשות למען מיוזרחי את הכל, ונרמז כי זה כולל מעשי-אלימות.

● השופטת לא קיבלה שום עדות של "פפה" רוקני שטיין, הפושע המועד שניסה לסחוט כספים ממיוזרחי. ממילא לא נחקבלה כראייה טענתו של "פפה", בשעת מעצרו ומישפטו, כי הוא עשה עסקים עם מיוזרחי, וכי הוא יודע על מעשים פליליים שלו. ידידיו של מיוזרחי שיכנעו את "פפה" להודות במישפט. וכך נמנעה חקירת "פפה" על כוונת דבריו אלה, וגם חקירתו של מיוזרחי עצמו במהלך המישפט.

● השופטת מאמינה כי למיוזרחי היה חלק בעיסקות קרקעות בגדה המערבית. יחד עם גנדי (שהיה בשעתו אלוף פיקוד המרכז) ועם מנטש, השתתף מיוזרחי בארוחה במסעדת ציון בכרם-התמנים, שאליו הוזמן יחזקאל סהר, מי שהיה פעם מפכ"ל המישטרה. ניתן היה להסיק כי באותה ארוחה, "שוכנע" סהר לפרוע המחאה, שעד אז סירב לפרעה, בקשר עם עיסקות אלה. שותפו של סהר אמר על אותה ארוחה "זה היה כמו בסרט".

● השופטת האמינה כי בפרשת המלון באי סן-מרטין (ביס הקאריבי), שנחשפה לראשונה על-ידי העולם הזה, פעל מיוזרחי כשותף של אהרונאי ואושרי, אף שהעיסקה עצמה לא יצאה לפועל.

עד כאן הפרטים העיקריים ברשימה. נובע ממנה כי מיוזרחי הסתובב כל חייו בחוגים של פושעים מסוכנים, וכי עשה עימם עסקים. דעת השופטת, לא הוכח שהוא תופס מקום כהיר ארכיה של השפע המאורגן, אם יש כזאת.

החוק והתפקיד

השאלה המרכזית היא אם לאור העובדות האלה, היו צריכים להרשיע את הארץ או לאו. זוהי שאלה של חוק ושל פירוש החוק.

לא אביע על כך, כמובן, שום דעה, כי זהו "סוד ידעיה" ובית-המשפט העליון יעוד יתן את דעתו על כך. אביע רק דיעה על הצד הציבורי של העניין, כחבר כנסת שיש לו גם נסיון של עורר-עיתון.

חוקי-השוהרע הוא חוק דראקוני, המגביה בצורה החמורה ביותר את חופש-העיתונות. אינו היה מקיים בארץ חוקי-עיתונות ליברלי, המגדיר בפירוש את חובת העיתון ותפקידיו, יתכן והמצב היה שונה לגמרי.

כל עורך, בשקלול אם לפרסם כתבת-חקירה, חייב לשקול זה מיעוט זה את הצורך במילוי תפקידו לטובת

מיליון ל"י, 400 אלף ואף 150 אלף, בסוף קבעו כי יתקשרו זה עם זה באותו ערב כדי "לסכם את העיסקה". השופטת קבעה בפסקיהדין כי, "הלבן" הוא הרוואין, וכי אין ספק שדובר על עיסקת-הברחה של סם נורא זה. "מסקנתי... היא כי אמנם התייחסה השוהר הנדונה לעיסקה או לעיסקות של סמים". אך השופטת הוסיפה שאין כל הוי כחה לכך שהעיסקה אכן יצאה לפועל.

במקומות אחרים בפסקיהדין קבעה השופטת שבצלאל מיוזרחי אכן עשה עסקים עם אהרונאי ואושרי ונתן להם כספים, אף שהכחיש זאת נמרצות.

כל זה אינו מספיק כדי להרשיע את מיוזרחי במישפט פלילי, בעוון הברחת סמים. זה גם לא הספיק כדי להוכיח כי "בצלאל מיוזרחי קשור למימון הברחות-סמים בקנה מידה גדול בישראל", כפי שסברו קציני-מישטרה, וכפי שטען הארץ בסתבה.

אך אם אדם מתרועע באופן קבוע עם ראשי כנופיות-פשע מן המופכנות ביותר בארץ, אם הוא עושה עימם עסקים כלשהם, אם הוא מדבר עימם על עיסקה של הרוואין תוך שנגקבים סכומים-גדולים, ואם נקבעת התקשרות חשד סביר מאד שהאיש קשור במיסחרי-בסמים. "דשם סיכום עיסקה" — די בכך כדי לבסס פשוט לא תיתכן מסקנה אחרת.

העובדה שאהרונאי ואושרי אכן עסקו בסמים, הוכחה על-ידי פעולות קודמות של המישטרה, ואין ספק לגביה. אושרי נתפס בהברחת סמים, בעיקבות פעולת-חקירה ממשכת, שבה נחשפה רשת קבועה של הברחות שיטתיות. אחד מהשניים גם היה קשור, כנראה, בפרשת ההברחה של מגי כהן (כיום מזכירו של צ'ארלי ביטון בכנסת) שנחפס בגמל כשהוא מנסה להעביר לאמריקה כמות גדולה של חשיש, שהוחבאה במכונית של חברתו האמריקאית. בתו של פוליטיקאי ידוע, על כך נדון מגי כהן לשש שנות-מאסר, בתוספת חצי-שנה על ששינה את עדותו כדי לחפות על יוזמי-העיסקה.

השופטת קבעה שלדעתה ידע מיוזרחי על המעורבות של ידידיו בעיסקת-סמים.

הרשימה השחורה

השופטת לא השאירה כל ספק לגבי מעמדם של אהרונאי ואושרי, כראשיה של כנופיות-פשעים, הפועלת בארץ וברחבי העולם.

● השופטת אישרה את כל המימצאים של העולם הזה לגבי "העוקץ הדרום-אפריקאי" — מיבצע-פשע שנועד לגזול את כספים של יהודים דרום-אפריקאים, שביקשו להבריח את הונם מאותה מדינה. במיבצע זה קשורים אהרונאי ואושרי.

● השופטת אישרה כי רחמים אהרונאי היה שותף לנסיון להפיץ בארץ מטילי-זנה מזויפים, ונחשדה בו גם בהקשר לנסיון להפיץ המחאות בנקאיות מזויפות, כדי להוציא במירמה כספים מיהלומנים.

● השופטת סברה כי היה צריך להעמיד לדין את אושרי על השתתפות בשוד מלטש-היהלומים ב-1969.

● השופטת תיארה בפרוטרוט את הדרך שבה השתלטו שביה אושרי ורחמים אהרונאי על חברת וימפי בישראל, וקבוצת שהדבר נעשה באמצעים נלווים ובלתי-שכורים, וביכולת האיום באלימות. הפרשה מזכירה את הדרך שבה רגילה המאפיה להשתלט באמריקה על עסקים לגיטימיים, באמצעי-טרור ואיומים. בפרשה זו מעורב גיסו של מיוזרחי, רושה. השופטת מאמינה כי מיוזרחי יעזר לפחות לממן עסקים אלה, על-ידי מתן הלוואות לאהרונאי ולרושה.

● השופטת ניתחה את פרשת המיסעדן אלי רונן, מי שעמד לאחר מכן להתמנות כיועץ לשר-הדתות אהרון אברהם-צירא. מיוזרחי, יחד עם ידידו, האלוף רחבעם ("גנדי") זאבי, התלונן במישטרה כי הארץ ניסה לשחד את רונן זה, כדי שישמור עדות כותבת נגד מיוזרחי. השופטת לא האמינה לו.

לפני שנים נתפס רונן בנסיון לשחד מוכסים בגשר דמיה, כדי שישאפשרו לו להבריח ארץ משאיות עמו' סוה-סחורה. הוכן לרונן מארב, אך הוא הופיע במקום בליוויית אלוף בצה"ל (לא גנדי), ועל כן בוטל המארב. ● שלושה אלופים — ביניהם גנדי ואותו אלוף, הופיעו באותו מוזר בסיח במישטרה של מיוזרחי, כאשר ערכו שם חוקרי מסיבה-הכנסת חיפוש. הדבר עלול היה להשפיע על החוקרים ולרמוז להם כי מיוזרחי נהנה מחסות האלופים. מיוזרחי אכן נתפס בכמה העלמות-ימ (זהו הנקודה החמישית בתביעה), זו שלגביה קבעה השופטת כי הארץ הוסיחה את טענותיו.

יש לציין כי לעומת זאת לא גילו חוקרי מסיבה-הכנסה, בכל השנים, הוכחה לכך שמיוזרחי עוסק בפשיעה. בספריו מופיעים רק עדויות המליינים שקיבל מן הממשלה, כשאר המלונאים, למימון בניית בתי-המלון שלו. אנשי הארץ טענו, אמנם, שכספי "הפשע המאורגן" חבויים בחו"ל, ומופעלים משם למימון הברחות-הסמים, אך לא הוכחה להוכיח זאת.

● השופטת בדקה את מהימנות "מיסמך ה-11", שמילא תפקיד חשוב בשיקולי הארץ. זהו מיסמך מודי-עיני, שבו סוכם כי המישטרה ומסיבה-הכנסה ישתפו ביניהם פעולה בבדיקת עסקיהם של 11 חשודים מרכזיים, וביניהם מיוזרחי. כמה מהאשמות הארץ לא היו אלא העתק ההשערות שהופיעו במיסמך זה. בארצות-הברית נתפסו פושעים מרכזיים על עבירות מסיבה-הכנסה, אחרי שנכשלו כל מאמצי המישטרה להרשיעם בעוון פשיעה. כך קרה לאל קאפונה המליפורנס. ליווייתני הפשע אינם עוסקים בעצמם בפושעים, אלא באמצעות שליחים רחוקים, ומכאן הקשי בהרשעתם.

● מיסמך ה-11 לא הסתמך על עובדות בדוקות. שניתן להוכיחן בבית-המשפט, אלא על ידיעות של מודיעים